

SMÅLANDSPOSTEN

VECKA 18 • 2013 • NR 102 • GRUNDAD 1866 • WWW.SMP.SE HÅLLER DIG STÄNDIGT UPPDATERAD

TELEFON 0470-77 05 00 • PRIS 15 KRONOR

"VI ÄR FÖRTVIVLADE"

Vandalisering hot mot teaterpremiär

VÄXJÖ • A6 Krossade rutor och lampor, tömda brandsläckare. Den gamla teatern i Folkets park har hela vintern utsatts för vandalisering.

KYRKAN OCH KOMMUNEN ÖVERENS

Avtal räddar kyrklig skolavslutning

TINGSRYD • A18 Ett avtal mellan Tingsryds kommun och Svenska kyrkan gör det möjligt att behålla traditionen med skolavslutning i kyrkan.

Nyfikna på rektorn
VÄXJÖ • A12

FOTO: LARS-CORAN RYDQVIST

SOCKET DEN STORA HÄLSOFARAN

FOTO: FILIP SJÖFORS

FREDAG

FLYKTINGMOTTAGANDE Nytt försök få kompensation

VÄXJÖ • A8 Kommunen upp-vaktar åter regeringen för att försöka få kompensation för flyktingmottagandet.
- Vi måste jaga varenda miljon, säger Bo Frank.

Eskil fick rätt om fett

INBLICK • A14, 15 Eskil Richardson, i Växjö, har i drygt 20 år engagerat sig mot forskningsfusk och oetisk läkemedelsreklam. Hans fokus är striden om det påstått farliga fett i kosten.

FOTO: JESSICA GÖWISCHNIK

RAPPORT FRÅN GULAG Grym barndom i fånglägret

KULTUR & NÖJE • A20 Julian Better, växte upp på olika barnhem i Stalins arbetsläger.

SMÅLAND	DEL A	Ledare A2	Inblick A14, 15	Kultur & Nöje A20-23	DEL B	Älmhult B2, 3	Ekonomi B6	Sverige B10	Radio B25
I DAG +15°		Lobbyn A4, 5	Alvesta A16, 17	Personligt A25-27		Lessebo B4	Börsen B7	Sporten B11-20	Tv & Film B26, 27
		Växjö A6-12	Tingsryd A18, 19			Uppvidinge B5	Världen B8, 9	Serier B25	Väder B28

Branschens längsta garanti!
Vi lämnar 15 års Tätt-tak garanti på utfört arbete med takpaket från Monier.

ALLT INOM TAK!

Växjö Tak & Bygg ett självklart val.

Vi har helhetslösningen för ditt tak, från början till slut. Inga jobb är för stora eller för små.

www.vaxjotakobygg.se

Jonas 0723-88 89 96
Fredrik 0723-88 89 97

DEN KORTA VERSIONEN

■ **Under** decennier har det mättade fett pekat ut som orsak till hjärt- och kärlsjukdomarna i västvärlden. En amerikansk epidemiologisk studie från början av 1950-talet var upprinnelsen där det talade om ett troligt samband. Men några säkra bevis har det inte funnits.

■ **Forskare** på senare år har gjort andra studier som numera visar att den gamla vetenskapen vilar på bräcklig grund. Ett tydligt paradigmskifte sker nu där kolhydrater och socker mer hamnar i fokus. Forskning visar i stället att fettrik mat ihop med grönsaker ger en lägre risk för hjärt- och kärlsjukdomar än en fettsnål kost.

■ **Debatten** om fett och kolesterol har varit livlig, både bland allmänhet och inom professionen. Växjöbon Eskil Richardson intresserade sig för ämnet för över 20 år sedan. Han har ägnat tusentals timmar åt att detaljgranska mängder av studier om kolesterolets eventuella farlighet. Hans tes, som delas av många forskare och läkare numera, är att det sker en kraftig överförskrivning av blodfettssänkande läkemedel på oklara grunder.

Hör av dig till Inblick
Har du synpunkter eller tips? Hör av dig till inblick@smp.se

IFRÅGASÄTTER. Eskil Richardson, 80, är lekmannen som i över 20 års tid ifrågasatt etablerade medicinska sanningar. Som att högt intag av mättat fett är farligt och att höga kolesterolvärden aktivt måste behandlas med läkemedel. Eskil får nu rätt i sin kritik. Det är inte fett som är den stora hälsofaran, utan snarare sockret.

Efter 20 år får han rätt i sin kritik

Han har ägnat tusentals timmar åt att forska i ämnet om kolesteroler och blodfettssänkande mediciner. Som journalist med inriktning på medicinska frågor har man regelbundet fått ta del av Eskil Richardsons anmälningar som bland annat handlar om förvanskade forskningsstudier, misstänkt fusk och oetisk läkemedelsreklam. Det känns som en person som aldrig tröttnar.

– Kolesterolhypotesen handlar om största bedrägeriet i modern tid inom medicinen, säger Eskil Richardson och citerar professor Georg Mann, som tidigt studerade massajernas kostvanor och deras stora intag av fett.

Den sedan många år pensionerade ingenjören Eskil Richardson lever ett behagligt liv med sin fru i Växjö. Han bor i en villa i Räfte och har alla barn och barnbarn inom räckhåll i staden. Eskil Richardson är för många känd som den person som starkt ifrågasätter den kraftiga för-

skrivningen av blodfettssänkande mediciner, så kallade statiner. Han anser att ett vetenskapligt haveri ligger bakom denna överförskrivning.

Det udda i sammanhanget är att Eskil Richardson helt saknar medicinutbildning. I stället har han på egen hand läst in sig på ämnet och ägnat enormt mycket tid åt att detaljstudera forskningsrapporter.

– Det startade någon gång på 1980-talet. Jag blev ombedd av P1:s program Obs Kulturkvarten att recensera en svensk bok som handlade om vårt arv.

Eskil Richardson intresserade sig tidigt för kost och hälsa. Han läste in sig noga på ämnet och följde den medicinska utvecklingen. Under många år talades det om det farliga fett som ökade risken för hjärt- och kärlsjukdom. Boven i dramat tycktes vara de höga kolesterolvärdena. Rapport efter rapport pekade på att fett var farligt och följaktligen

skulle högt kolesterol medicineras.

– Jag är inte medicinare och jag lägger mig inte i det rent medicinska. Men siffror och marknadsföring kan jag, det har jag jobbat med i betongbranschen.

Eskil Richardson arbetade i slutet av sin karriär som vd för A-betong.

Han reagerade också väldigt starkt på alla nya margariner som dök upp under 1980-talet, som var tänkta att ersätta smöret. Margarin tillverkas bland annat av billig palmolja. Fetterna i produkten genomgår en omfattande kemisk bearbetning, den raffinerar, är hårt processad och innehåller många tillsatser. Därför är den inte skapt för att äta för människans, menar Eskil Richardson.

Till en början bildades skadliga transfetter under denna margarinprocess, vilket Eskil Richardson påtalade för myndigheterna. Transfetterna är borta, men finns fortfarande i kakor och bakverk. Ibland använder

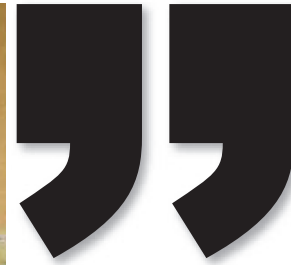
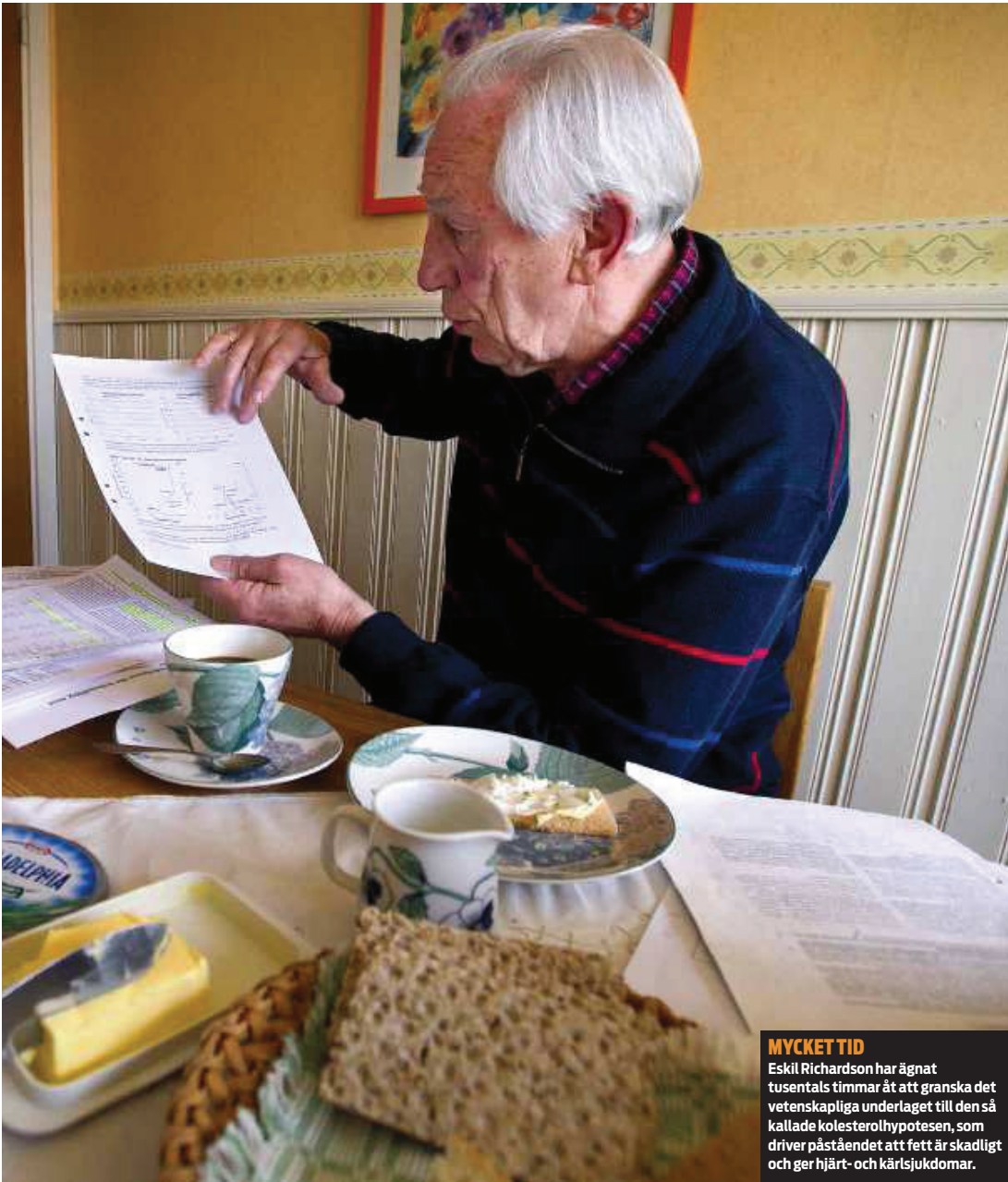
industrin uttrycket "delvis härdat fett".

Eskil Richardson konstaterar att det finns många som vill tjäna pengar på vår rädsla för fetter och höga kolesterolnivåer. Livsmedelsbranschen värnar om alla sina lågfettprodukter, läkemedelsbolagen vill tjäna stora pengar på blodfettssänkande preparat och samtidigt finns det ett stort antal forskare som bygger sin karriär och satsar mycket av sin prestige på att leda utvecklingen ett visst håll, framhåller han.

Största blodfettssänkaren Lipitor är världens mest sålda läkemedel. Årligen säljs denna medicin för 90 miljarder kronor.

– Åtta av tio forskare inom området har ersättning från läkemedelsindustrin. Det säger något. Då är man inte så oberoende.

Han har numera ett stort kontaktnät med läkare, professorer, forskare och andra personer som är verksamma i området.

Åtta av tio forskare inom området har ersättning från läkemedelsindustrin. Det säger något. Då är man inte så oberoende.

Eskil Richardson

NÖDVÄNDIGT FETTÄMNE

■ **Kolesterol** är ett nödvändigt fettämne för kroppen och behövs för att stabilisera och bygga upp cellmembranen i våra celler. Det transporteras i form av små paket, lipoproteiner, ut i blodbanorna.

■ **Kolesterol** kan mätas som total-kolesterol, men det säger inte så mycket när man ska göra en riskbedömning för sjukdom. I dagligt tal skiljer man mellan det "goda" (HDL) och "onda" (LDL) kolesterolet.

■ **HDL och LDL** är lipoproteiner som transporterar kolesterolet ut i kroppen. För höga värden av viss LDL tycks vara skadligt och kan leda till ökad sjuklighet i hjärt- och kärlsjukdom. HDL däremot har en skyddande inverkan mot sjukdom.

MYCKET TID

Eskil Richardson har ägnat tusentals timmar åt att granska det vetenskapliga underlaget till den så kallade kolesterohypotesen, som driver påståendet att fett är skadligt och ger hjärt- och kärlsjukdomar.

- Jag har fått höra att det behövs någon utifrån, en lekman, som kan se det här på ett annat sätt. Och som inte har några bindningar åt något håll.

Många forskare som hävdar fettets farlighet och förespråkar en generös förskrivning av kolesterol har bindningar till läkemedelsindustrin. Antingen som experter till företaget eller att de får sin forskning finansierad härifrån, visar Eskil Richardsons genomgångar.

- Jag har anmält en professor vid Linköpings universitet för forskningsfusk. Anmälan togs på stort allvar, men slutsatsen blev att hans resultat tedde sig som hastiga och slarviga sammanställningar. Oavsiktligt bedrägeri och slarv ligger bakom en stor del av förskrivningen av statiner.

Runt 800 000 svenskar har i dag en behandling med blodfettssänkande läkemedel, så kallade statiner. Ekonomin i detta är enorm, påtalar Eskil Richardson.

Inom tillverkningsindustrin görs så kallade "gryningsräder", där oberoende granskare och revisorer går in och studerar om det har förekommit oegentligheter med kartellbildning och fusk. Eskil Richardson efterlyser liknande insatser inom läkemedelsvärlden. Obekväma forskningsresultat och studier som talar emot ett läkemedels förträfflighet göms i stället undan, hävdar han.

Eskil Richardson har på senare år fått många medicinska vänner som delar hans syn på kolesterolet. Och de blir allt fler. I början var han ganska ensam. En internationell sammanslutning med knappt hundra läkare och forskare från hela världen samlas i The International Network of Cholesterol Skeptics.

För knappt två år sedan propagerade sex forskare och läkare på DN Debatt för att behandlingen med statiner hos friska personer måste upphöra. Vinsterna är för små,

Ett vetenskapligt haveri ligger bakom det faktum att 800 000 människor i dag behandlas med blodfettssänkande läkemedel, menar Eskil Richardson.

menade de och det finns egentligen ingen större skillnad i dödlighet mellan de som behandlas och de som inte behandlas. Dessutom underskattas riskerna med biverkningar av läkemedlen.

I en annan debattartikel i Dagens Medicin skriver tolv medicinare att varningar mot det mättade fett saknar all trovärdighet. Att mättat fett kan höja kolesterolvärdet betyder inte att det är ohälsosamt. Amerikanska studien som The Women's Health Initiative och Malmö Cost cancerstudien visar att högt intag av mättade fetter inte leder till ökad risk för sjukdom.

- Nestorn inom svensk medicin, Lars Werkö, insåg tidigt att man var fel ute med fetterna och kolesterolet, påpekar Eskil Richardson.

Många gånger har Eskil Richardson varit arg på dålig vetenskap. Men han fortsätter oförtrutet sin kamp.

- Det har blivit nästan som ett gift

att granska kolesterolfrågan.

Hans egna kostvanor är ganska enkla.

- När man var ung, och spelade fotboll, handboll och rörde sig mycket åt man mycket kolhydrater. Då var det alltid bröd och potatis. Nu äter jag inte så mycket av det. Det blir mindre av all mat och bröd blir det sällan. Jag äter inga lättprodukter och det blir allt mindre av vitt mjöl och socker. Hemmagjord surskål mår jag bra av.

Självlkärt ligger det en klick smör på tallriken. En ask nyckelhälsmärkt lättmargarin skulle aldrig få passera Eskil Richardsons kök.

TEXT JAN BÄRTÅS
jan.bartas@smp.se
0470-770 616

FOTO FILIP SJÖFORS
filip.sjofors@smp.se
0470-770 616